

آموزش اسکيس تجسمى

مؤلف: نيماء وى رزى

انتشارات آرمانشهر

سرشناسه: نوروزی، نیما، ۱۳۵۱ - عنوان و نام پدیدآور: آموزش اسکیس تجسمی/ نیما نوروزی.
 مشخصات نشر: تهران: آرمان شهر، ۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۲۳۴ ص: مصور: ۲۹×۲۲ س.م.
 شابک: ۲-۴۶-۶۲۴۸-۶۰۰-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فیپا موضوع: معماری- طراحی- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع: Architectural design- - Study and teaching (Higher) موضوع: پرسپکتیو- - راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع: Perspective- - Study and teaching (Higher) موضوع: معماری- ترکیب، تناسب و غیره- فن- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع: Architecture --Composition, proportion, etc - - Technique- - Study and teaching (Higher)
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۱۹۸۸/ NA۲۷۵۰ رده بندی دیویی: ۷۲۹ شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۸۷۷۲۷

آموزش اسکیس تجسمی

✎ مؤلف: نیما نوروزی

✎ چاپ اول: ۱۳۹۷

✎ شمارگان: ۵۰۰ نسخه

✎ ناشر: انتشارات آرمانشهر

✎ چاپ: سارنگ

✎ بهاء: ۲۳۰۰۰ تومان

✎ مرکز توزیع: نشر و پخش ثمین

✎ نشانی: تهران- خیابان انقلاب- خیابان دوازده فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری غربی بن بست مرکزی پلاک ۱

تلفکس: ۶۶۹۶۱۹۲۰ - ۶۶۹۷۲۸۷۱

✎ شابک: ۲-۴۶-۶۲۴۸-۶۰۰-۹۷۸ ISBN: 978-600-6248-46-2

www.armanshahr pub.ir

n_p_samin@yahoo.com

حقوق چاپ و نشر محفوظ و مخصوص ناشر است

به نام پروردگار

یک راهکار کم هزینه و موثر حرفه ایی: اسکیس

تصور کنید زمانی که در محل کارگاه با کارفرما در مورد تغییراتی در شکل پیشخوان پذیرش یک هتل یا طرح یک شومینه بحث می کنید، به جای فرصت خواستن از او و صرف وقت زیادی برای طراحی مورد تقاضا در محیط نرم افزاری در روزهای بعدی، می توانید با ترسیم چند اسکیس سریع و موثر در مقابل چشمان وی و تبادل نظر با او در همان کارگاه تکلیف کار را مشخص کنید. با این روش امکان واگذاری آن کار به شخص دیگر منتفی می گردد زیرا معمولاً در مدت زمان تهیه رنדרهای زمانبر در فضای حقیقت مجازی، کار را به شخص دیگری واگذار می کنند. ما فقط در مواردی که ضرورت داشته باشد به رنדרهای نرم افزار حقیقت مجازی متوسل می شویم. در شرایط کار حرفه ای یا تحصیل در خارج از ایران نیز ارائه طرح در محیط نرم افزار به جای رعایت اصول کپی رایت مجاز می باشد و ارائه جزئیات کامل در محیط حقیقت مجازی، به قدری مسئولیت حقوقی برای طراح ایجاد می کند که جهت ارائه طرح معماری از روی کپی کردن کمتری دارد و بیشتر در سطح مدل سازی حجمی و بدون فینیشینگ به کار می رود. جالب است که در کشورهایی که خود سازنده چنین نرم افزارهای توانمندی هستند، بر ارائه های طراحی و جلسات با کارفرما، به هیچ وجه از ارائه کار در محیط حقیقت مجازی استفاده نمی شود و فقط کار به صورت اسکیس های دستی و نهایتاً در افت های ساده فاقد جزئیات عرضه می گردد.

سخنی با خواننده گرامی

بسیاری از کتب اسکیس در واقع ارائه های نمونه کارهای متنوع مؤلف و یا جمع آوری کارهای افراد دیگر است. من نیز مانند بسیاری از شما دانشپژوهان گرامی، در مواردی با مشاهده اسکیس های فوق العاده و جذاب این عزیزان دچار یاس و سردرگمی می شوم اما اولین چیزی که به ذهن من می رسد اینست که مقصود مولفین از چاپ این گونه کتاب ها به غیر از ارائه نمونه کار و یا تبلیغ حرفه ای چه چیزی بوده است.

"دانشجویی که در گوشه ای از این کشور و یا در دانشگاهی خارج از خاک وطنش، سختی های تحصیل در آن ولایت یا وطن خود را تجربه می کند و در حال جدال با آموزه های جدید و بعضاً گیج کننده می باشد، چگونه ممکن است با دیدن مطالب نمونه کار اسکیس حرفه ای اساتید و معارف آلب تهی نکند و مایوس نگردد. به خاطر داشته باشید برای استفاده از برخی از کتاب های آموزشی در هر رشته تحصیلی، می باید چندین کتاب دیگر و ماه ها آموزش پیشین را از سر گذراند تا بتوان از آن کتاب ها سر در آورد.

"همینجاست که وجود یک کتاب درسی آموزش اسکیس تجسمی ضرورت می یابد. این کتاب تلاش دارد تا بدون سرکوتنه ادعایی راهگشای آموزش ابتدایی دانشجوی فاقد استعداد طراحی باشد."

ما به یک کتاب درسی نیاز داریم که از همان ابتدا ما را راهنمایی کند. منظور همان ابتداییست که ما فاقد استعداد و اعتماد بنفس طراحی هستیم و حتی نمی توانیم آنچه را تصور می کنیم برای دیگران یا همکاران خود بدرستی شرح دهیم. ما کتابی نیاز داریم که مانند یک کلاس ابتدایی بدون هیچ استعداد یا سواد بیان تصویری در آن شرکت کنیم و طی یک دوره نسبتاً کوتاه ولی پرکار، روش هایی را به ما آموزش دهد که بوسیله آنها به سواد خواندن و نگاشتن ایده های خود دست یابیم.

"فرض اولیه مولف بر ناآشنایی کامل خواننده محترم کتاب با مبحث اسکیس و ناتوانی وی در اسکیس تجسمی است."

کتابی که در اختیار شماست جلد اول از مجموعه کتاب‌های درسی اسکیس تجسمی است که برای اولین بار با روش ترکیبی هندسی-تجسمی و با کمک تست‌های هوش بصری-فضایی تالیف گردیده است و به گواه جستجوها و دانش محدود اینجانب، شیوه ارائه شده ابتکاری بوده و نمونه مشابه ندارد و به نوعی تکمیل و یکپارچه سازی روش‌های مختلف در قالب یک تکنیک آموزشی خاص می‌باشد. این شیوه در بیش از ده‌ها دوره آموزشی کوتاه مدت یا بلندمدت راستی آزمایی گردیده و صحت شیوه‌ها و سادگی روش‌های آن بارها آزمون - خطا و اصلاح شده است و به خواننده امکان می‌دهد به تنهایی (خودآموز) به توانایی ترسیم اسکیس تجسمی دست یابد.

کوششی نو برای راهگشایی یک بن بست قدیمی: "من استعداد طراحی ندارم"

همه ما حتی پیش از شروع خیال پردازی‌های وانه برای جستجوی آینده حرفه‌ای خود در ردای یک معمار توانا و خلاق، و یا در میانه دله‌های پریدن از دیوار کنکور (که البته این روزها در بسیاری از موارد به پرچین کوتاه قدی مانند) و حتی پس از همه اینها در زمان تحصیل در سطوح عالی آموزش معماری و کار حرفه‌ای، دچار نگرانی مشترکی به نام "ناتوانی بیان تصویری" یا به اشتباه "فقدان استعداد طراحی" بوده‌ایم. اما اگر ما توانایی بیان تصویری یا "قدرت ترسیم ایده‌های خلاقانه" خود را با "استعداد طراحی" اشتباه بگیریم به یک بن بست کامل خواهیم رسید

"اینکه ما بشکلی مادرزاد فاقد استعداد طراحی هستیم."

این تصور به تنهایی دیواری غیر قابل نفوذ در برابر رویاهای ما برای رسیدن به ماه دانشگاهی و حرفه‌ای درخور خلاقیت‌مان ایجاد می‌کند و بالطبع منجر به پناه بردن اغلب دانشجویان و طراحان خلاق به دنیای حقیقت مجازی و یا مدل‌سازی رایانه‌ای می‌گردد. این معنا که در یک آشفتگی ذهنی ناشی از "جابجایی" و تعبیر اشتباه مانند کسی عمل می‌کنیم که می‌خواهد با کلید سوم دسته کلید خود قفل در را باز کند و چون موفق نمی‌شود به دنبال کلیدساز می‌رود در حالی که کلید آن قفل دومین کلید همان دسته کلید بوده. این "جابجایی" به معنای اشتباه گرفتن پاسخ یک سوال تا حد سادگی ناشی از "عجیب اما معمول است. راهکارچالش‌نا‌توانی ما در بیان تصویری "کسب توانایی" بیان تصویری می‌باشد نه حذف صورت مسئله و پناه بردن به دنیایی متفاوت:

"اینکه ما بیان بصری را یک توانایی بدانیم بدان معنا است که ما قادریم یا قابل فراگیری است."

اشتباه دوم در جستجوی پاسخ یک نیاز در میان راهکارهایی است که برای پاسخ به نیاز دیگری طراحی شده است. فرض کنید که مسافر پشت در مانده مثال بالا این بار به سراغ یادگرفتن "پارکور" بمنظور پریدن از روی دیوار بروید. این توانایی به همان اندازه که جالب، ارزشمند و هیجان انگیز است، می‌تواند به‌ویژه، سخت و مهمتر از همه نامرتب باشد زیرا "پارکور" برای عبور از یک در بسته طراحی نشده بلکه ورزشی مفرح و جذاب و بسیار پیچیده است که برای پریدن از "روی" مانع طراحی شده نه عبور از داخل آن. در واقع این روش برای منظور دیگری طراحی شده است. نرم افزارهای مهندسی ابزارهایی قدرتمندند که می‌تواند زوایای طرحی را که شما خلق کرده‌اید بسیار بهتر و دقیق‌تر به شما نشان می‌دهند. شما در ابتدا طرح یا "خلق" خود را در فضای مجازی به زبان نرم افزار ترجمه می‌کنید و سپس می‌توانید در بخش‌های مختلف آن حرکت یا تمرکز نموده و ویرایش یا تغییر جزئی یا کلی ایجاد کنید. پیش شرط این کار ایجاد طرح در فضای نرم افزار بطور کامل می‌باشد که در بسیاری از موارد در حین مرحله ایجاد طرح، تغییرات یا جزئیات نیز به آن اضافه می‌گردد:

"با این وصف نرم افزارها محیط هایی برای ویرایش، تکمیل و پرداخت ایده های اولیه یا کانسپت طرح می باشند نه ابزار خلق آن"

در اینجا ما با اشتباه گرفتن محل جستجوی پاسخ، به یک پیش فرض نادرست می‌رسیم - ما نمی‌توانیم چون استعداد نداریم. درحالی که ناتوانی ما ناشی از آنست که هنوز آن را نیاموخته‌ایم نه اینکه استعداد آن را نداریم. اگر فرض را بر لزوم استعداد ذاتی قرار دهیم، دیگر نمی‌توانیم از این سد عبور کنیم. اینجاست که به سراغ ابزار دیگری می‌رویم و یا با قطع امید از امکان خلق کانسپت‌های خلاقانه، به کپی کاری پناه می‌بریم. این فقط یک جابجایی دیگر است.

"اکنون زمان یک اقدام عاجل و هوشمندانه رسیده است که ما با طراحی روش‌های آموزشی جدید و ساده به راهگشایی این بن بست قدیمی بپردازیم."

یافتن شیوه‌ای مدون برای اسکیس تجسمی در جای ترسیمی

حال که می‌دانیم این توانایی ذاتی در واقع با شیوه‌ای خاص قابل دسترسی می‌باشد، نیاز به آزمون و خطا و بررسی دقیق نتایج کارگاه‌های آموزشی جهت خلق یک تکنیک کارآمد بسیار محسوس‌تر می‌باشد. به عنوان یک آموزگار در کارگاه اسکیس، بیش از آنچه که هنر آموزان و دانشجویان من در یازده سال گذشته از کلاس‌های اسکیس آموخته‌اند، این من بودم که از تحلیل نتایج بدست آمده کلاس‌ها به روش‌های بهینه آموزشی دست یافتم. این روش‌ها در هر کارگاه متحول شد و نهایتاً به یک مدل آموزشی منسجم تبدیل گردید که امکان نشر آن بعنوان "نخستین کتاب درسی آه و زنگ اسکیس تجسمی" فراهم گردید.

تکنیک‌هایی که در ادامه خواهیم دید به قدری ساده و ابتدایی است که کمتر کسی می‌تواند برای اجرای اسکیس‌های تجسمی پیچیده کاربردی داشته باشد اما به شما اطمینان می‌دهم که در اتمام هر فصل از کتاب، شما با استفاده از همین روش‌ها مرق به اجرای اسکیس‌هایی خواهید بود که در ابتدای همان فصل از کتاب آن را میسر نمی‌دانستید. در این مدت شما تنها ملزم به دنبال کردن مطالب ساده شده درسی و رعایت "نوعی" مشابه دروس پیوسته خواهید بود. بعنوان فعالیت‌های جانبی نیز با انجام تمرینات همزمان "خط معماری" و "عکاسی" می‌توانید به سرعت به توانایی‌های خوبی در درک و طراحی تجسمی دست یابید. این روش‌ها در بیش از پنجاه کارگاه آموزشی اسکیس تجربه و نمونه‌گیری شده است و صدها بار تا تکمیل آن هنوز راه درازی در پیش است.

جلد دوم این کتاب با تمرکز بر موضوع برش‌های مورب و منحنی از مکعب‌ها به شما امکان ترسیم سطح شیب‌دار، سقف‌های شیب‌دار و منحنی، اشیاء، مبلمان و دکورهای هرمی یا شیب‌دار و ترسیم پله‌ها را می‌دهد. در جلد دوم نیز تمرینات بیشتری از نوع ترسیم فضای داخلی را دنبال نموده‌ایم. این مجموعه کتاب‌ها با شکلی متحد و همسان و با شیوه‌ای ساده، دروس مختلف را مطرح نموده‌اند که وحدت شیوه ارائه مطالب در کل فصول کتاب حفظ گردیده است. پافشاری من برای حفظ ظاهر و شیوه یکسان در بیان کلیه دروس به منظور ساده کردن درک آن برای خواننده محترم کتاب بوده است زیرا بر این اعتقادم که کتاب درسی می‌باید ساختاری ساده‌تر از کتب نمونه کار اسکیس داشته باشد.

فهرست

پیشگفتار

فصل اول - ترکیبات مکعبی

هوش بصری - فضایی

تست ۱.۱ طرح سوال - درک موقعیت جسم از دید ناظر ۴

درس ۱ - مکعب پایه

متن درس ۱ ۱۷

تمرین ۱- درس ۱ تاثیر موقعیت جسم نسبت به ناظر در رویت سطوح آن ۲۱

تمرین ۲- درس ۱ تکثیر عمودی مکعب ۲۵

تمرین ۳- درس ۱ تکثیر افقی مکعب ۲۸

تمرین ۴- درس ۱ ترسیم شبکه یا کف مدولار ۳۱

درس ۲- مکعب معلق پایه

هوش بصری- فضایی

تست ۲.۱- درک ارتفاع وسطوح قابل رویت اجسام از دید ناظر ۳۹

متن درس ۲ ۴۷

تمرین ۱- درس ۲- اجسام پلکانی وعامل ارتفاع سبب ناظر و جسم ۴۹

درس ۲- تناسبات و انتقال اندازه

متن درس ۳ ۶۱

تمرین ۱- درس ۳- تناسبات نما ودرپ ورودنی- قاب بندی سطوح عمودی ۶۶

تمرین ۲- درس ۳- تناسبات نمای ساختمان ۷۱

درس ۴- کشش و فشار

متن درس ۴ ۷۵

تمرین ۱- درس ۴- ساخت مبلمان از مکعب پایه با استفاده از انتقال اندازه وروش کشش- فشار ۷۸

تمرین ۲- درس ۴- ساخت احجام از مکعب پایه با استفاده از انتقال اندازه و روش کشش- فشار ۸۴

- تمرین ۳- درس ۴- ساخت احجام از مکعب پایه با استفاده از انتقال اندازه و روش کشش- فشار ۹۰
- تمرین ۴- درس ۴- ساخت مبلمان از مکعب پایه با استفاده از انتقال اندازه و روش کشش - فشار ۹۵
- تمرین ۵- درس ۴- طراحی مبلمان با رعایت مدول اندازه ۹۹

درس ۵- کاهش و افزایش

- متن درس ۵ ۱۱۵
- تمرین ۱- درس ۵- کاهش و افزایش جهت ایجاد هرم، قهر و برش‌های آن با استفاده از کشش و فشار ۱۱۸

درس ۶- تقاطع

- متن درس ۶ ۱۳۲
- تمرین ۱- درس ۶- ساخت احجام از مکعب پایه با استفاده از انتقال اندازه و روش کشش- فشار ۱۳۴

فصل دوم- فضای داخلی

هوش بصری- فضایی

- تست ۱.۲ درک دید فضای داخلی از دید ناظر ۱۴۵

درس ۱- فضای داخلی، دید موازی

- متن درس ۱ ۱۵۶
- تمرین ۱- ترسیم پیشخوان آشپزخانه ۱۶۰
- تمرین ۲- اختلاف سطح در کف یا سقف در دید موازی ۱۶۶
- تمرین ۳- چیدمان و مبلمان در دید موازی ۱۷۳
- تمرین ۴- کاشی کاری کف اتاق در دید موازی ۱۷۹
- تمرین ۵- چیدمان و مبلمان در دید غیرموازی ۱۸۳
- تمرین ۶- مکعب مبلمان بر روی کف کاشی ۱۸۸

درس دو- ترسیم پرسپکتیو، تناسبات یک نقشه

- متن درس ۱ ۱۹۳